

még a 96. cölöpszerkezetes épület. A humuszdepóból szórvány kőeszközöket gyűjtöttünk, így őskori településsel is számolni kell a lelőhelyen.

Nagyobb mennyiségben kerültek elő karólyukak, ill. kisebb cölöplyukak. Mivel a terület erősen állatjártatos volt, ezért sok esetben nehéz volt megállapítani, hogy az adott jelenség valóban régészeti objektum-e vagy csupán egy állati fészék.

Munkatársak: Ujvári Ferenc régész, Györke Réka, Kulcsár Zoltánné, Kulcsár Zoltán, Hatos János, Koncz Dániel és Tarján László technikusok.

HARGITAI ANDRÁS

265. Pincehely, Méhesek (KÖH 88879)

(Tolna megye) B, Ró

Március 13-án célzott terepbejárást végeztünk a tudomásunkra jutott 5. századi és 10–11. századi lelőhelyek azonosítása végett. Helyi adatközlőnk szerint a falutól DNy-ra, a 61-es út DK-i oldalán, a Kapossal párhuzamosan, a Telek alja dűlőben, szántóföldön szórvány leletként egy 11. századi ereklyetartó kerest és 10–11. századi pénzek, veretek kerültek elő. Az ezek alapján feltételezhető 10–11. századi temetőre utaló további leleteket, embercsontokat nem találtunk, csak kora bronzkori és késő római kori cserepeket gyűjtöttünk kb. 300 m hosszan.

Munkatárs: Pap Csilla (WMMM).

ÓDOR JÁNOS GÁBOR – K. NÉMETH ANDRÁS

266. Pincehely, Szentkúti-hegy (KÖH 84083)

(Tolna m.) Ró, Kö

Március 11-én bejártuk a Szentkúti-kápolnától ÉK-re 2012-ben⁶⁴ azonosított középkori templomhelyet. Ismét sok embercsontot és építőanyagot figyeltünk meg a szántott dombocskán, köztük több római peremes téglá töredékét is. A szántótól É-ra fekvő, beerdősült talajlépcsőn további kevés, szétszórt embercsontdarabot és törmelékét találtunk. A szántótól DK-re fekvő telken a legyalult partban egy nagy méretű, átvágott objektumot figyeltünk meg, amelyből középkori fazékperemet szedtünk ki. A közvetlenül a templomhelytől K-re húzódó mély és széles vízmosás (valószínűleg elhagyott, erodált mélyút) alján embercsontokat vettünk észre, ezért átvizsgáltuk a meredek, leszakadozott partoldalt, amelyben két helyen is az erózió miatt kimozdult, összetartozó vázmaradványokat figyeltünk meg. A templomhelyen számos kovácsoltvas szöveget, néhány bronzcsatot és egy bronzveret (könyvveret?) töredékét gyűjtöttük. A középkori Görbő legalább 400 m hosszan húzódott DNy–ÉK irányban a Kapos mentén, mert a templomtól DNy-ra, a beleszkai út mentén, a szőlőhegy lábánál is találtunk középkori cserepeket. Megjegyzésre érdemes, hogy a lelőhelytől kb. fél km-re ÉK-re található a Szentkút alja (KÖH 84085) nevű, 2012-ben Pincehely belterületének D-i szélén azonosított középkori lelőhely, amely talán összetartozhat lelőhelyünkkel, ezt azonban jelenleg a két lelőhely közti rész beépített, illetve erdős volta miatt nem tudjuk igazolni.

K. NÉMETH ANDRÁS – CZÖVEK ATTILA

267. Pincehely határa (Tolna m.) A, Tő, Kú?

Berzsenyi utca 25. (KÖH 88085): lakossági bejelentésre helyszínelést végeztem a Kapostól Ny-ra eső második utcában, mert koponyát találtak kerítésoszlopok ásása közben. A 60 cm hosszú, 30 cm széles gödörben kb. 30 cm mélyen, másodlagos helyzetben került elő a koponya, amelyet megtalálása után vizsgatemetettek, de lenyomata így is jelentkezett a sárga homokban, a törmelékes humusz és az altalaj határán. A lakók elmondása szerint az udvar tavaly még fel volt szántva, ekkor bordacsonatok is voltak a felszínen. Tudomásuk szerint a környéken temető volt, csontok más házaknál is kerültek elő. A Berzsenyi utca már az 1780-as években készült első katonai felmérésen is beépített területként szerepel, az itteni temetőt sem ez, sem más későbbi térkép nem jelöli. Lehetséges, hogy a 18. század első felében használt temetőről van szó, de régészeti korú is lehet.

Kis Gyánt (KÖH 88083) lásd Tolnanémedi, Kis Gyánt.

Újhegy (KÖH 87965): 1981-ben vagy 1982-ben az Újhegy nevű szőlőhegyen csontváz került elő. A helyszínelést Rosner Gyula végezte, aki a Régészeti Füzetekben kétszer is beszámolt az általa a népvándorlaskor második periódusára keltezett lelőhelyről,⁶⁵ de dokumentáció nem maradt fenn a kiszállásról, így a sír pontos helye sem volt ismert. Március 21-én azonosítottam a lelőhelyet Ocsovai László volt polgármester és Kuvik József mezőőr segítségével. Elmondásuk szerint Pincehelytől ÉNy-ra, a Méhes-patak K-i ágába DK felől folyó, mára kiszáradt kis vízfolyás K-i felén, a domb oldalában és teteje Ny-i szélén kerültek elő embercsontok mélyszántás során. A szőlő jó részét 10–15 éve kivágták, azóta szántóföldként használják. A kelő búzában leletet nem találtam.

Zrínyi u. (KÖH 88087): Október 6-án földmunkára figyelttem fel a falu keleti részén, Görbőn. Kiderült, hogy az E-ON megbízásából földkábellet fektetnek, a kábel végpontja Zrínyi u. 86. és 85. sz. házak telke végében álló villanyoszlop, amelyet ki fognak cserélni. Ez a helyszín a Kapos egykori szigetének területére esik, amelyen a 17. századi, pontosabban ismeretlen helyen fekvő török palánkvár is állt. Október 8-án a kertek végében kb. 1 méter mély árkot ástak a villanyoszlopig, amelynek során két nagy méretű, sekély török kori objektumot vágta át. Az 1. objektum kidobott földjéből és az árok falából néhány pelyvás anyagú, középkori jellegű téglatöredéket, viszonylag sok állatcsontot, zöld mázas török talpas tál töredékét és néhány vékony falú, mázas edénytöredéket gyűjtöttem, a 2. objektumból bosnyák korsó töredéke került elő fogaskerékmintás sávós díszítéssel, valamint kézi korongolt fazék pereme. Az oszlop cseréjére november 11-én került sor. A kb. 1,5×1,5 m-es, 2 m mély gödröt a korábbi árokszakasz közelében ásták, ebben a 2. objektum folytatódott, kb. 70 cm-es mélységig, a korábbihoz hasonló betöltéssel. Az azonosított jelenségek alapján kétségtelen, hogy azok a 17. században létesített és még a század végén valószínűleg el is pusztult török palánkvár környezetét jelzik.

K. NÉMETH ANDRÁS

64 RKM 2012, 83.

65 Pincehely, Halastótól K-re, Újhegy. RF I. 35 (1982) 70–71; Pincehely, Halastó feletti dűlő. RF I. 36 (1983) 65.